

In de biologische preiteelt is de rassenkeuze het voornaamste instrument ter beheersing van ziekten en sleet. Ondanks de droogte in het begin van de teelt was de opbrengst van deze rassenproef winterprei goed. Aylton en Keeper presteerden goed en ook de biologisch aangeboden herfstprei Cherokee kon standhouden.

Voor drie rassen was biologisch zaaizaad beschikbaar. Cherokee is eerder een herfstprei maar kon ondanks aanzienlijke sleet toch de beste opbrengstresultaten neerleggen. Navajo was minder sterk in het veld en heeft in de bak zijn plus- en minpunten. Pluston hield het midden in dit assortiment bio verkrijgbare rassen.

De overige rassen werden aangeboden onder de vorm van niet chemisch behandeld zaaizaad. Aylton had een goede groeikracht in het veld en scoorde ook gepeld in de bak goed. Keeper is een donkere en (uitgezonderd van Colletotrichum) gezonde prei met mooi opgericht blad. Vitaton presteerde voldoende in het veld en in de bak, zonder meer. Kraktoa lijkt weinig geschikt voor de biologische teelt.

Beperkte groei bij aanvang teeltseizoen

Alle rassen waren hybriden. Voor Cherokee, Navajo en Pluston waren biologische zaden beschikbaar. Er werd op 4 april in open lucht uitgezaaid aan een dichtheid van 100 zaden per meter. Na een opkweekperiode van 100 dagen werden de planten op 14 juli getrokken en op 18 juli uitgeplant in vlakvelds geponste gaten (70x10cm).

De voorteelt was een tijdelijke grasklaverweide. Als basisbemesting werd 30 ton/ha runderstalmest uitgereden. Het gewas ging van start met een goede N-voorraad in de bodem (12 juli 79 E in de laag 0-30 cm). Er werd niet bijbemest.

Tabel 1: Proefverloop

Proeflocatie	Inagro - Beitem - zandleem
Proefplan	blokkenproef in 4 parallellen
Zaaidatum	4/04/2016
Opkweekmethode	open lucht
Bemesting	07/04/2016: 667 kg/ha Haspargit 22/04/2016: 30 ton/ha vaste rundermest
Voortelt	grasklaver
Plantdatum	18/07/2016
Plantafstand	70 x 10 cm, vlakvelds
Onkruidbestrijding	mechanisch
Gewasbescherming	zaaibed 25/05-01/06: Xentari(Bt): 2x 1kg/ha 20/7: ConservePro (spinosad): 1x 0,8l/ha 05/08-06/09: Xentari (Bt): 4x 1kg/ha
Berekening	25 l/m ² op 11/09
Oogst	6/02/2017

De onkruidbestrijding gebeurde door middel van schoffelen, aanaarden, wiedzaken en wiedzagen al dan niet in combinatie met vingerwieders. Preimot volgden we op met feromoonvallen. Er werd behandeld gedurende de opkweek en gedurende de teelt. Roest was er vanaf september met algemeen beperkte schade. Bij de oogst was er beperkte aantasting met purper- en papiervlekkenziekte. Bij Keeper was er vaak bladaantasting door Colletotrichum, in de vorm van grijsbleke ingezonken plekken. Tripsschade was algemeen maar bleef beperkt.

Door iets later te planten voorkwamen we structuurschade na de regens in juni. De warmte en droogte in augustus en september zorgden voor een moeilijke start. Een beregeningsbeurt van 25 l/m² op 11 september bluste enkel de grootste droogte. Pas in het najaar kon het gewas doorgroeien.

Een winterprik in de tweede helft van januari met een aantal nachtvorsten tot -5°C bracht al bij al weinig schade toe. Bij de oogst op 6 februari 2017 was er een redelijke marktbaar opbrengst van gemiddeld 23,9 ton per hectare.

Tabel 2: gewasontwikkeling, ziektegevoeligheid, opbrengst en presentatie

Cultivar	Zaadhuis	Bio	Stand		Sleet		Vorstschade		Ziekteaanstasting			Marktbare opbrengst kg/ha	Algemene presentatie in de bak	Stamlengte cm	Aanloop lengte cm
			8-dec	6-feb	8-dec	6-feb	roest	purpervlekken	21/sep	8-dec	6-feb				
Aylton	Nunhems	NCB	7,4 ^a	7,1 ^a	6,5 ^{ab}	6,9 ^a	7,4 ^a	5,1 ^{bc}	6,0 ^b	25950 ^{ab}	7,1 ^a	22,2 ^a	7,2 ^a		
Cherokee	Vitalis	BIO	7,3 ^{ab}	6,6 ^{abc}	6,4 ^b	6,0 ^c	7,0 ^{ab}	5,8 ^{ab}	6,0 ^b	28133 ^a	6,5 ^b	23,4 ^a	6,7 ^{ab}		
Keeper	Bejo	NCB	6,8 ^{bc}	6,9 ^{ab}	7,0 ^a	6,9 ^a	7,1 ^{ab}	6,0 ^a	6,5 ^a	26140 ^{ab}	6,5 ^b	21,9 ^{ab}	5,5 ^{bc}		
Krakatoa	Syngenta	NCB	5,9 ^d	5,0 ^d	5,8 ^{cd}	6,4 ^{bc}	5,4 ^c	5,3 ^{bc}	5,5 ^d	16907 ^d	5,4 ^c	18,8 ^{bc}	3,1 ^d		
Navajo	Vitalis	BIO	6,5 ^c	6,1 ^c	5,5 ^d	6,0 ^c	5,8 ^c	4,6 ^c	5,5 ^d	20943 ^c	5,5 ^c	20,3 ^{bc}	4,9 ^c		
Pluston	Nunhems	BIO	6,9 ^{abc}	6,4 ^{bc}	6,5 ^{ab}	6,6 ^{ab}	6,9 ^b	5,5 ^{ab}	5,6 ^{cd}	24120 ^b	6,6 ^{ab}	23,0 ^a	6,8 ^{ab}		
Vitaton	Nunhems	NCB	6,9 ^{abc}	6,8 ^{ab}	6,3 ^{bc}	6,6 ^{ab}	7,1 ^{ab}	5,5 ^{ab}	5,9 ^{bc}	25113 ^b	6,6 ^{ab}	20,1 ^c	4,2 ^{cd}		
Gemiddelde			6,8	6,4	6,3	6,5	6,7	5,4	5,9	23901	6,3	21,4	5,5		
V.C. (%)			3,90	3,80	3,92	2,52	3,17	5,81	2,22	5,21	4,20	3,19	11,26		
p-waarde			< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**	< 0,01**		
Quotering:		1 =	zeer slecht	veel sleet	zeer veel	zeer veel					zeer slecht				
		9 =	zeer goed	geen sleet	geen	geen					zeer goed				

* significant ($0,05 > p \geq 0,01$); ** zeer significant ($p < 0,01$)

Waarden binnen eenzelfde kolom gevolgd door eenzelfde letter zijn niet significant verschillend (Tukey, $p=0,05$)

Rassenbespreking

Aylton NCB (Nunhems) had een goede gewasstand in het najaar met gemiddelde gewaskenmerken. De ziektegevoeligheid was gemiddeld en Aylton had weinig vorstschade. De marktbaar opbrengst was met 26,0 ton/ha goed met een gunstige diameter-sortering. De presentatie gepeld en marktbaar in de bak was goed met donker blad en weinig trips- en roestschade. Bij Aylton was er een begin van interne schot merkbaar, weliswaar nog zeer beperkt: 60% van de stuks met gemiddeld 4 mm schot.

Cherokee BIO (Vitalis) kende een goede, uniforme stand in het najaar. Het opgerichte gewas werd naar de oogst toe bleker van kleur met ook wat sleet en vorstschade.

De ziektegevoeligheid was gemiddeld. Cherokee had de beste opbrengst in de proef met 28,1 ton/ha en een gunstige sortering. Het uitzicht in de bak was gemiddeld. De kleur was aan de bleke kant maar het blad is sterk opgericht en de witte stam is lang.

Keeper NCB (Bejo) ontwikkelde zich gemiddeld. Het gewas is vrij uniform met smal blad en zeer donkere kleur. Keeper was vrij sterk tegen purpervlekken en roest en kende weinig sleet of vorstschade. Opvallend was wel de hogere mate van aantasting door Colletotrichum. De opbrengst was met 26,1 ton/ha goed met een gemiddelde sortering. Gepeld in de bak scoorde Keeper gemiddeld. Het goed gesloten blad is donker en toont weinig roest.

Krakatoa NCB (Syngenta) ontwikkelde in het zaibed al iets trager en zette die trend door in het veld. Het gewas was vooral in de winter minder uniform, weinig opgericht en bleker van kleur. Krakatoa was gevoelig voor purpervlekken en

roest en vertoonde in het najaar al wat sleet. De opbrengst (16,9 ton/ha) en sortering waren ondermaats. De presentatie in de bak was minder goed vanwege het niet opgericht, matig gesloten blad en de korte stam.

Navajo BIO (Vitalis) ontwikkelde zich vrij gemiddeld. De gewasstand was in de winter iets minder goed met wat meer sleet en vorstschade. Navajo was iets gevoeliger voor purpervlekken en roest maar hield wel stand tot aan de oogst. Die zat met 20,9 ton/ha iets onder het gemiddelde. Het uitzicht in de bak was minder goed. Het blad is mooi opgericht maar weinig gesloten en gevoelig voor breuk. De trips- en roestaantasting was vrij zichtbaar.

Pluston BIO (Nunhems) ontwikkelde in het zaibed erg traag maar beende bij in het veld. Het gewas was iets bleker van kleur maar scoorde verder gemiddeld wat sleet en ziektegevoeligheid betreft. De opbrengst was met 24,1 ton/ha gemiddeld. Pluston zag er voldoende uit in de bak, met weinig opgericht blad en soms zichtbare roest. De witte stam is wel lang. Er was nauwelijks schot zichtbaar.

Vitaton NCB (Nunhems) groeide in het zaibed iets trager maar kende verder een goede ontwikkeling. Het gewas oogt gemiddeld met iets breder blad. De ziekte- en sleetgevoeligheid was opnieuw gemiddeld. De opbrengst was met 25,1 ton/ha goed met een gemiddelde sortering. In de bak scoorde Vitaton gemiddeld. Enerzijds is de prei goed vast met donker en gesloten blad, anderzijds was de witte stam vrij kort en was de basis wat knobbelvormig.

Contactpersoon: Karel Dewaele

Tel: +32 (0) 51 27 32 58

E-mail: karel.dewaele@inagro.be